

Doc. No.:1R-49-O-18-3/1-2

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
о раду и активностима
Међународне комисије за слив реке Саве
за период 1. април 2017. – 31. март 2018. године

јун 2018. године

Садржај

Увод	4
1. Пловидба	5
1.1. Безбедност пловидбе и везани технички стандарди	5
1.2. Обнова и развој пловног пута реке Саве	6
2. Интегрално управљање водама	8
2.1. Управљање речним сливом	8
2.2. Управљање поплавама	9
2.3. Спречавање и контрола акцидената	11
3. Размена података и информација	12
3.2. Хидролошка и метеоролошка питања	12
4. Међусекторска и развојна питања	14
4.1. Прилагођавање на климатске промене	14
4.2. Nexus процене у сливу реке Саве	15
4.3. Одрживи речни туризам	15
4.4. Заједнички акциони план за слив реке Саве	16
5. Правна питања	18
6. Финансијска питања	20
6.1. Буџет	20
6.2. Финансирање пројеката и студија у оквиру посебних фондова	20
6.3. Ревизија финансијског пословања у финансијској години	21
7. Сарадња, промотивне активности и укључивање заинтересованих страна	22
7.1. Сарадња са међународним организацијама и осталим релевантним институцијама	22
7.2. Сарадња са националним институцијама	23
7.3. Промотивне активности и укључивање заинтересованих страна	23
ДОДАТАК I. Попис чланова и заменика чланова Савске комисије	26
ДОДАТАК II. Попис догађаја које је организовала или коорганизовала Савске комисија у финансијској години 2017.	27
ДОДАТАК III. Попис пројеката у вези са Оквирним споразумом који су спроведени, у току или покренути у финансијској 2017. години	31
ДОДАТАК IV. Попис планираних пројеката везаних уз Оквирни споразум	33
ДОДАТАК V. Преглед активности у склопу прославе Дана Саве 2017. године	36
ДОДАТАК VI. Попис скраћеница	37

Увод

Општи задаци и надлежности Међународне комисије за слив реке Саве (Савска комисија, ISRBC) прописани су *Оквирним споразумом о сливу реке Саве (Оквирни споразум, FASRB)* и, конкретније, *Додатком I Оквирног споразума – Статутом Међународне комисије за слив реке Саве*. Једна од обавеза Савске комисије је, према Статуту, подношење годишњих извештаја о свом раду државама странама Оквирног споразума и овај Годишњи извештај о раду и активностима Савске комисије за период 1. април 2017. год. - 31. март 2018. год. (*Годишњи извештај*) је урађен у складу с тим.

Годишњи извештај се односи на финансијску годину 2017. Сви програми и планови рада у извештају, такође се односе на наведену финансијску годину.

Током извештајног периода уложени су значајни напори како би се остварио даљи напредак у спровођењу *Оквирног споразума*.

Активности Савске комисије у *области пловидбе* биле су фокусиране на наставак активности усмерених на обнову и развој пловидбе и саобраћаја на пловном путу реке Саве. Истовремено је настављен рад на стандардима у вези са безбедношћу пловидбе и другим техничким стандардима, у складу са најновијим напретком оствареним у Европској унији (ЕУ) у тој области. У *управљању водама* постигнут је значајан напредак у развоју другог Плана управљања сливом реке Саве (*Сава RBM План*); у току је израда првог Плана управљања ризиком од поплава за слив Саве (*Сава FRM План*); у фебруару 2018. године је инсталирана оперативна верзија заједничког система за прогнозу и упозорење на поплаве у сливу реке Саве (*Сава FFWS*). Што се тиче размене података и информација, географски и хидролошки информациони системи (Сава GIS и HIS) су значајно побољшани. Више пажње је дато питањима одрживог развоја. Савска комисија је припремила тзв. *Заједнички акциони план за слив реке Саве (JPA SRB)*, програмски документ који оцртава пут ка даљем развоју регије. С тим у вези, 15. јуна 2017. године у Бледу је потписана министарска изјава о регионалној сарадњи на развоју одрживог туризма у сливу реке Саве, којом је формализована сарадња у овом сектору. Од октобра 2017. године на снази су још два протокола уз Оквирни споразум: Протокол о управљању наносом и Протокол о спречавању загађења узрокованог пловидбом, постављајући нове важне задатке пред Савску комисију у наредним годинама.

Додаци извештају, дати због свеобухватности информација, садрже попис чланова и заменика чланова Савске комисије (Додатак I), догађаја које је организовала или коорганизовала Савска комисија у финансијској 2017. (Додатак II), пројеката повезаних са Оквирним споразумом спроведених или у фази спровођења током извештајног периода (Додатак III), планираних пројеката (Додатак IV) и кратки преглед активности у склопу обележавања Дана Саве 2017 (Додатак V). Попис скраћеница се налази у Додатку VI овог Извештаја.

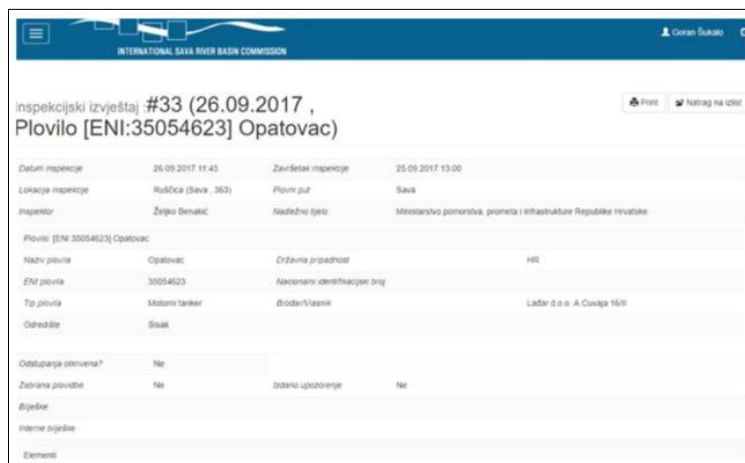
1. Пловидба

Деловање Савске комисије у области пловидбе у финансијској 2017. било је фокусирано на наставак активности усмерених на обнову и развој пловидбе и саобраћаја на пловном путу реке Саве. Истовремено је настављен рад на стандардима у вези са безбедношћу пловидбе и другим техничким стандардима, у складу са најновијим напретком оствареним у Европској унији у тој области.

1.1. Безбедност пловидбе и везани технички стандарди

Унапређење безбедности пловидбе кроз уједначавање правила у области пловидбе и развој приручника за пловидбу представља једну од важних континуираних активности Савске комисије.

На основу поглавља 12 *Правила пловидбе* – Правила за надзор безбедности пловидбе, током 2016. године довршена је интернет апликација за надзор безбедности пловидбе. Савска комисија такође је усвојила *Одлуку 16/17 о увођењу Система за подршку националним телима одговорним за надзор безбедности пловидбе*. На бази те одлуке Систем је службено стављен у функцију 1. фебруара 2018. године.

Слика 1: Интернет апликација за подршку националним телима одговорним за надзор безбедности пловидбе

Савска комисија је наставила сарадњу са ЕУ као и са другим речним комисијама у вези са стручним квалификацијама и стандардима обуке у оквиру Европске комисије (ЕК), са циљем развоја новог европског оквира за стручне квалификације и стандарде обуке. На основу тога, припремљен је предлог нове директиве Уније, који су Европски парламент и Савет усвојили 12. децембра 2017. године. Паралелно с тим, а узимајући у обзир нека нова достигнућа у развоју националних законодавстава на тему чланова посаде, Секретаријат је припремио нацрт Одлуке о Правилима о посади пловила у сливу реке Саве, са циљем модернизације и дефинисања захтева у вези са квалификацијама посаде и минималним бројем чланова посаде у једном јединственом документу.

Савска комисија је такође наставила да учествује у раду Европског одбора за израду стандарда у области унутрашње пловидбе (CESNI). Циљеви CESNI-ја усмерени су на пружање доприноса усвајању једнообразних стандарда на читавој мрежи унутрашњих пловних путева у Европи са циљем повећања безбедности пловидбе и заштите животне средине у контексту транспорта унутрашњом пловидбом, промоције запошљавања у унутрашњој пловидби и јачања привлачности тог сектора, уз олакшавање транспортних

операција и промоције међународне трговине. Рад је био фокусиран на образовне стандарде и практични део испита као и навигационе симулаторе.

Како би се олакшало спровођење, нова правила систематски се представљају представницима надлежних тела држава страна. Савска комисија поред тога прати спровођење свих одлука у државама странама, како би се побољшао садржај докумената на бази улазних информација непосредних корисника.

На основу закључака са састанака са државним телима надлежним за спровођење техничких правила за пловила у земљама слива реке Саве, а узимајући у обзир успоставу CESNI-ја и усвајање ES TRIN-а (Стандарда којим се утврђују технички захтеви за пловила унутрашње пловидбе) и закључке радне групе PEG NAV, припремљен је нови нацрт Одлуке о Техничким правилима за пловила како би се омогућила непосредна примена одговарајућих делова Директиве (ЕУ) 2016/1629 Европског парламента и Савета од 14. септембра 2016. о утврђивању техничких правила за пловила унутрашње пловидбе, измени Директиве 2009/100/ЕЗ и стављању ван снаге Директиве 2006/87/ЕЗ на пловним путевима у сливу реке Саве. Координација са Дунавском комисијом у вези са прикладним обликом усвајања стандарда ES TRIN је у току.

Користећи правну способност која произлази из Оквирног споразума, Савска комисија је досад усвојила низ одлука у вези са безбедношћу пловидбе у финансијској 2017. години:

- Одлуку 1/17 о *обнови пловног пута реке Саве у сектору Јаруге-Нови Град*;
- Одлуку 5/17 о *усвајању измена и допуна Одлуке 14/12 о усвајању класификације водног пута реке Саве*;
- Одлуку 16/17 о *увођењу Система за подршку националним телима одговорним за надзор безбедности пловидбе*.

Савска комисија такође је прихватила одлуку о усвајању *Плана обележавања и плана одржавања за реку Саву и њене пловне притоке за 2018. годину*. План је припремљен на бази хармонизоване методологије и обрасца за План обележавања и одржавања, који је усвојила Савска Комисија и по први пут користила за израду плана за 2018. годину. Савска комисија је такође наставила са одржавањем функционалности интернет апликације за припрему *Плана обележавања за реку Саву и њене пловне притоке*.

Правила која је донела Савска комисија постала су саставни део националног законодавства у Хрватској и Србији (нови закони о унутрашњој пловидби), а БиХ и Словенија (до Брежица) директно су их примениле у пракси.

1.2. Обнова и развој пловног пута реке Саве

Имајући у виду тешкоће и кашњења у спровођењу припремних активности на обнови и развоју пловног пута реке Саве, државе стране и Савска комисија започели су са новим приступом обнови и развоју пловидбе и саобраћаја на пловном путу реке Саве. Основа тог новог приступа је да се прво обнове најкритичнији сектори пловног пута. У том смислу, државе стране и Савска комисија предузеле су низ активности у финансијској 2017. години, укључујући и:

- Србија је завршила са активностима на обнови пловног пута на сектору Камичак и планира да настави са обновом на неколико других критичних сектора, у складу са Стратегијом развоја водног саобраћаја Републике Србије за период 2015-2025. године. Србија је у процесу преговора са Европском Инвестиционом

Банком (ЕИВ) о финансирању приоритетних пројеката у водном транспорту а један од приоритета је и регулација сектора на ушћу реке Дрине;

- У Босни и Херцеговини су обављене одређене припремне активности, попут хидрографског и геодетског снимања реке Саве у дужини од 78 км, као и неколико студија у вези са пловним путевима урађених за мање секторе уз ушћа река Босне, Укрине и Врбаса;
- Као што је горе наведено, Савска комисија је усвојила Одлуку 1/17. У складу са Одлуком, Хрватска је покренула активности на рехабилитацији на сектору Јаруге-Нови Град и започела с припремом све потребне документације, потпомогнуте грантом ЕК, а у блиској сарадњи са Босном и Херцеговином;

Како би се размотрило тренутно стање активности као и расправили даљи кораци, Савска комисија је у јануару 2018. год. организовала 6. састанак Одбора за праћење и координацију спровођења пројекта Обнова и развој транспорта и пловидбе на пловном путу реке Саве, први након децембра 2013. године. Састанку су присуствовали представници држава страна, WWF-а и Светске банке.

Савска комисија је наставила да учествује у раду Управног одбора за приоритетну област 1а ЕУ Дунавске стратегије са циљем подршке развоју пловидбе и промоције транспортних могућности на реци Сави као делу Европске основне саобраћајне мреже.

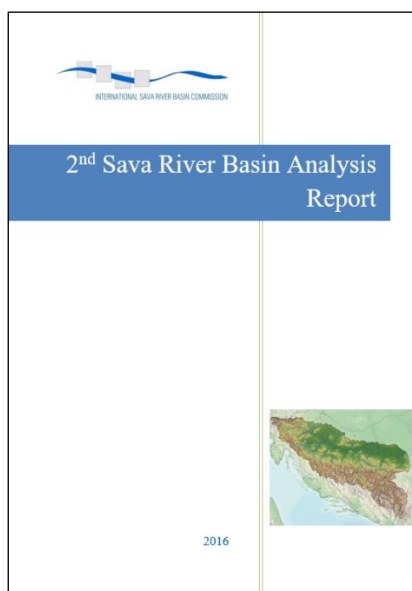
2. Интегрално управљање водама

У финансијској 2017. години активности Савске комисије повезане са интегралним управљањем водама су биле усмерене на наставак активности које се односе на планирање управљања речним сливом, управљање ризицима од поплава, спречавање и контролу акцидената и с тим повезане интегрисане системе (GIS, HIS и системе праћења, прогнозе и раног упозоравања на акциденте и поплаве) за слив реке Саве. Значајни напори су, између осталог, уложени у активности повезане са утицајима климатских промена, питањима наноса, даљим побољшањем хидролошких и хидрауличких модела, као и у припрему разних пројеката и пројектних предлога чији је циљ пружање подршке у остваривању циљева у приоритетним областима сарадње договореним између држава страна.

2.1. Управљање речним сливом

Израда Плана управљања сливом реке Саве, представља најзначајнији задатак у остваривању једног од главних циљева Оквирног споразума – успостављању одрживог управљања водама у сливу реке Саве. Активности другог циклуса планирања управљања речним сливом започеле су 2015. године након што је први План одобрен на Петом састанку држава страна (Загреб, 2. децембра 2014. године), а у међувремену су настављене уз значајан остварени напредак.

Најзначајнији резултат овог процеса у финансијској 2017. год. био је завршетак и одобрење 2. извештаја о анализи слива реке Саве¹ (SRBA2). SRBA2 представља резултат истинског колективног напора стручњака из држава који сарађују и раде заједно у стручним групама Савске комисије, без икакве подршке са стране. Овај документ представља ажурирање прве SRBA-е (2009.) и добру основу за развој 2. плана управљања сливом реке Саве.

Слика 2. Насловна страна 2. Извештаја о анализи слива реке Саве

¹

www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/documents_publications/publications/other_publications/2nd_sava_river_basin_analysis_report.pdf

Успешно је довршен још један важан корак у смеру припреме 2. плана управљања сливом реке Саве: анализа значајних питања управљања водама² (SWMI) у сливу. Поред прегледа значајних питања управљања водама у сливу, тај документ такође садржи и кратак привремени преглед спровођења мера које су земље слива реке Саве дефинисале у 1. плану управљања. SWMI документ је, након темељне припреме стручних група Савске комисије, на челу са PEG RBM, и након поступка јавне расправе³, прихваћен од Савске комисије у фебруару 2018. године.

Активности које воде припреми 2. плана управљања сливом реке Саве напредују на стручном нивоу, кроз активности стручних група Савске комисије. У међувремену, Савска комисија истражује све могућности за прибављање финансијске подршке за израду *Плана*, што је нужно за припрему тако свеобухватног документа.

2.2. Управљање поплавама

Спровођење активности предвиђених Оквирним споразумом и Протоколом о заштити од поплава уз Оквирни споразум подржава се кроз пројект "Унапређење заједничких акција за управљање поплавама у сливу реке Саве, који је одобрен од стране Инвестиционог оквира за Западни Балкан (WBIF) у јуну 2014. године, а спроводи га Светска банка (WB). Пројект пружа техничку помоћ за израду Плана управљања ризиком од поплава у сливу реке Саве (Сава FRMP) и успоставу Система за прогнозу и упозорење на појаву поплава за слив Саве (Сава FFWS) као компоненте 1 и компоненте 2 пројекта. У финансијској 2017. постигнути су значајни резултати.

Сава FRMP: Што се тиче развоја Сава FRMP-а, припремљено је и расправљено неколико нацрта и пратећих докумената од стране PEG FP-а, као и од стране тзв. Основне радне групе (CWG) коју је установила Савска комисија како би се омогућио ефикасан и флексибилан начин саветовања о било ком питању током израде Плана. Сава FRMP, укључујући Преглед мера, поставиће заједничке циљеве управљања ризицима од поплава и обезбедити конзистентан и координиран приступ у читавом сливу. Очекује се да План буде достављен Савској комисији и странама на поступак усвајања до краја 2018. године.

Сава FFWS: Успостављање Сава FFWS-а је покренуто у јуну 2016. године и од тада је знатно напредовало. Сава FFWS се заснива на Delft-FEWS платформи која је примењена у низу сливова широм света. Систем је прилично сложен, будући да је пројектован у облику једног централног системског сервера и три бекапа, распоређена у свим земљама. Део система је смештен и у Савској комисији. Тако пројекат система омогућава активну сарадњу свих националних институција и обезбеђује осећај власништва. Током пројекта израђено је неколико радних верзија, а прва зрела верзија 1.0 инсталирана је у фебруару 2018. године и тренутно је тестирају национални стручњаци. Током имплементационог периода одржава се интензивна обука за системске администраторе и крајње кориснике из свих пет земаља слива реке Саве.

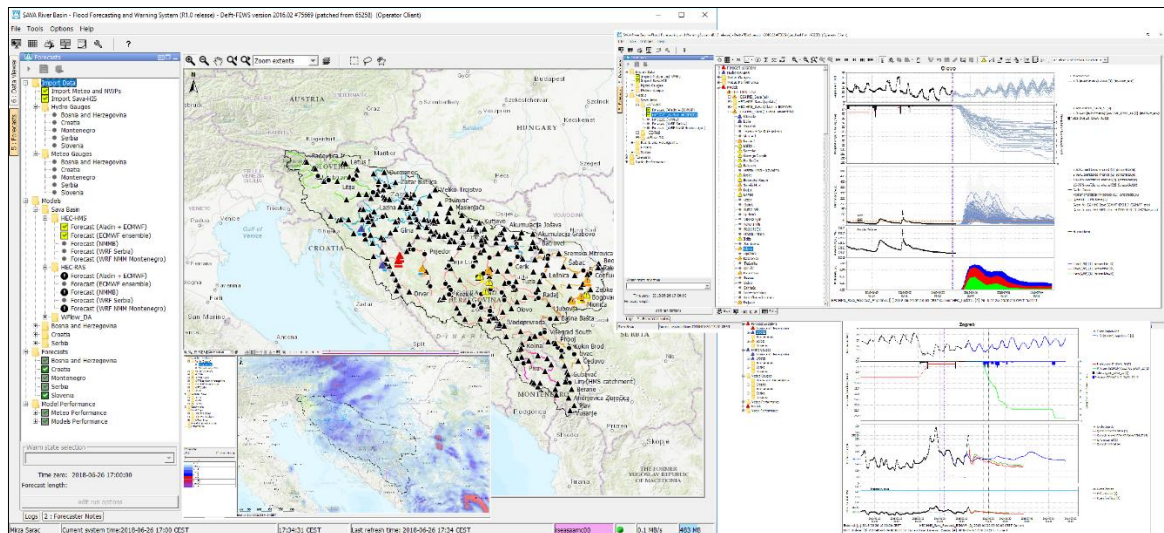
Када се у јесен 2018. године преда кориснику потпуно функционалан систем, омогућиће се оперативно решавање поплава и снажно ће допринети јачању организација одговорних за хидрометеорологију и активну одбрану од поплава у земљама слива. Систем се оцењује као додатна вредност постојећим системима или системима у развоју, а очекује се да ће заједничка платформа за прогнозу поплава са

² http://www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/peg_rbm/swmi/swmi-interim_overview.pdf

³ Сажетак јавне расправе је доступан овде:

http://www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/peg_rbm/swmi/summary_of_the_public_participation_activities_for_swmi_final_translated.pdf

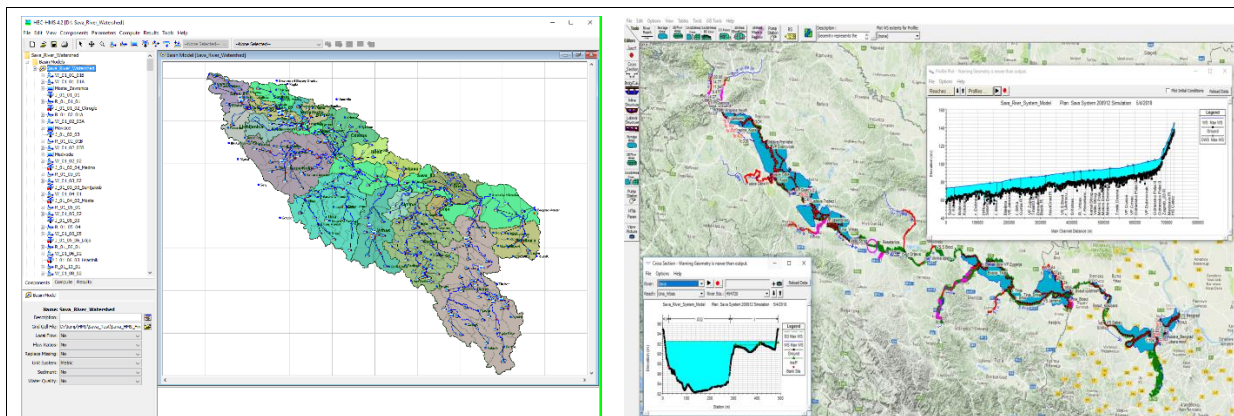
квалитетно едукованим стручњацима обезбедити бољи ниво припремљености и оптимизоване мере ублажавања, чиме ће се значајно помоћи смањењу последица поплава. Имајући у виду да се чланом 9. Протокола о заштити од поплава од држава страна захтева да омогуће редовно одржавање и праћење ефикасности система након његовог успостављања, најхитнија активност у овом периоду јесте довршетак процеса консултација између одговорних институција у земљама слива у вези са правима и обавезама након успостављања Сава FFWS-a.

Слика 3. Интерфејс апликације Сава FFWS-a ver. 1.0 (фeбруар 2018. год.)

Потенцијал Сава FFWS-a као интегрисаног прогностичког сервиса јасно је демонстриран и на Радионици о управљању и технологији смањења ризика од поплава: повезивање раног упозоравања и управљања ванредним ситуацијама у сливу реке Саве, организованој у децембру 2017. године у сарадњи Савске комисије и Регионалне канцеларије UNESCO-а за науку и културу у Европи. Радионица је окупила стручњаке из области цивилне заштите, управљања водама и хидрометеоролошких служби и промовисала дијалог са више заинтересованих страна, при чему је покривен онај "последњи преостали" јаз између раног упозоравања са једне стране и разних фаза мониторинга и реакција са друге, у склопу циклуса управљања у кризним ситуацијама у вези са ризиком од поплава. Резултат радионица су препоруке на које ће моћи да се ослони и на темељу њих настави са активностима будуће иницијативе у вези са облицима сарадње земаља слива реке Саве у ванредним ситуацијама у сфери одбране од поплава, укључујући поступке прогнозирања поплава и упозоравања на поплаве.

Дугорочна подршка Владе САД-а настављена је и током финансијске 2017. год., са великим напретком у хидролошко-хидрауличком моделирању. Након испоруке финалног хидролошког модела за читав слив Саве и засебних модела за главне притоке институцијама савских земаља у јануару 2017. год., напори усмерени на даљи развој и калибрацију хидрауличког модела реке Саве и њених главних притока, уз коришћење нових елемената/структура модела и геометрију из дигиталног модела терена заснованог на LiDAR-у, су у завршној фази. Калибрисани хидраулички модел биће довршен и испоручен националним институцијама до средине 2018. године. У оквиру сарадње са USACE-ом, у мају 2018. године, одржаће се радионица о хидрауличком моделирању за националне стручњаке, као и о коришћењу података заснованих на LiDAR-у у сврхе моделирања.

Слика 4. HEC-HMS хидролошки модел и HEC-RAS хидраулички модел Саве

Оба модела, и хидролошки и хидраулички, већ су интегрисани у заједнички Сава FFWS. Ти модели уједно имају и међусекторски карактер, будући да се потенцијално могу користити у низу приоритетних активности као што су: анализа великих и малих вода, анализа климатских промена, одређивање пловних водостаја, пронос седимената, моделирање квалитета вода итд.

Кроз подршку САД-а успешно је инсталирана информационо-технолошка опрема, укључујући сервере Сава FFWS, у све четири *хостинг* организације у региону: ARSO (Словенија), PXMЗ (Србија), АВП Саве (Босна и Херцеговина) те DHMZ (Хрватска), укључујући и архивски и веб сервер при Савској комисији у децембру 2017. године. Производи LiDAR-а биће прослеђени државама странама почетком априла 2018. године.

2.3. Спречавање и контрола акцидентата

У области управљања акцидентним загађењем државе стране Оквирног споразума користе Систем раног упозоравања на опасност од акцидентата (AEWS), који је развила и који одржава Међународна комисија за заштиту реке Дунав (ICPDR). Циљеви AEWS-а укључују брзи пријем, обраду и пренос информација о загађењу и брзо решавање ванредних ситуација и размену информација о њима. У финансијској 2017. год. у сливу реке Саве нису забележени акциденти са прекограничним загађењем, али систем је редовно тестиран. Стране су успоставиле Главне међународне центре за узбуђивање (PIAC) као одговорне оперативне јединице задужене за међународну комуникацију. У наредном периоду треба обезбедити функционисање свих PIAC-а 24 сата дневно седам дана у недељи (24/7). PIAC центри у Босни и Херцеговини и Србији још увек нису део националних система који су у функцији 24/7.

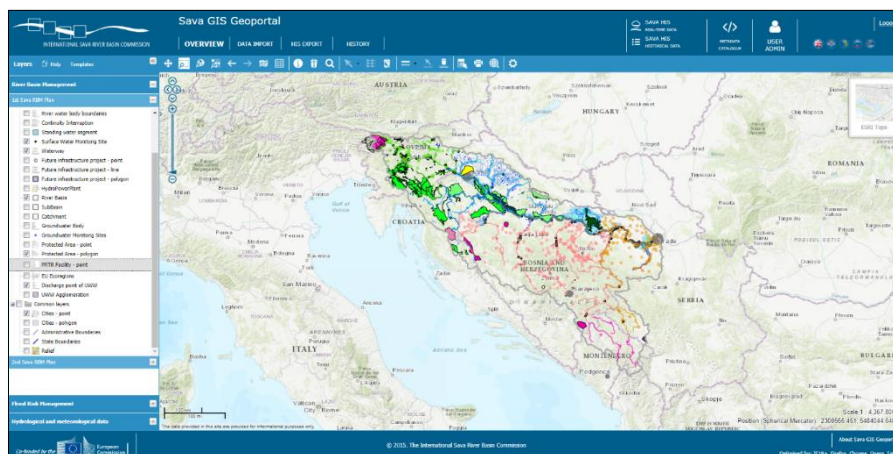
ICPDR је довршио попис тачака ризика од акцидентата (Accident Risk Spot, ARS), који обухвата оперативне индустријске локације са већим ризиком од акцидентног загађења, као и контаминираних локација (Contaminated Sites, CS), укључујући санитарне депоније и сметлишта у подручјима која су подложна плављењу. У сарадњи са Савском комисијом, све државе стране доставиле су податке о тачкама ризика од акцидентата до јула 2017. године. Подаци су доступни на интерној интернет страници ICPDR-а и у Сава GIS-у, за регистроване кориснике.

Тражени су извори за финансирање пројекта који се односи на План заштите и спасавања у случају загађења вода за слив реке Саве, али ипак још без позитивних резултата.

3. Размена података и информација

3.1. Управљање информацијама

Сава Геопортал, заједно са Сава GIS базом података и повезаним интернет-апликацијама, у потпуности је оперативан од 2015. године. Тренутно се гео-база података за реку Саву попуњава подацима везаним са другим Планом управљања сливом реке Саве и првим Планом управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве. Поред тога, спроводе се активности усмерене на интеграцију постојећих апликација за управљање пловидбом унутар платформе Сава GIS, при чему је крајњи циљ да се инкорпорирају подаци у вези са пловидбом у Сава GIS Геопортал, кроз успостављање модула за пловидбу. У плану су и даље надоградње система са неким додатним могућностима. За сада се одвијају припремне активности на развоју модула за управљање наносом и спречавање акцидената, заједно са даљом надоградњом система у делу који се односи на размену хидрометеоролошких података (детаљи су наведени у поглављу које следи).

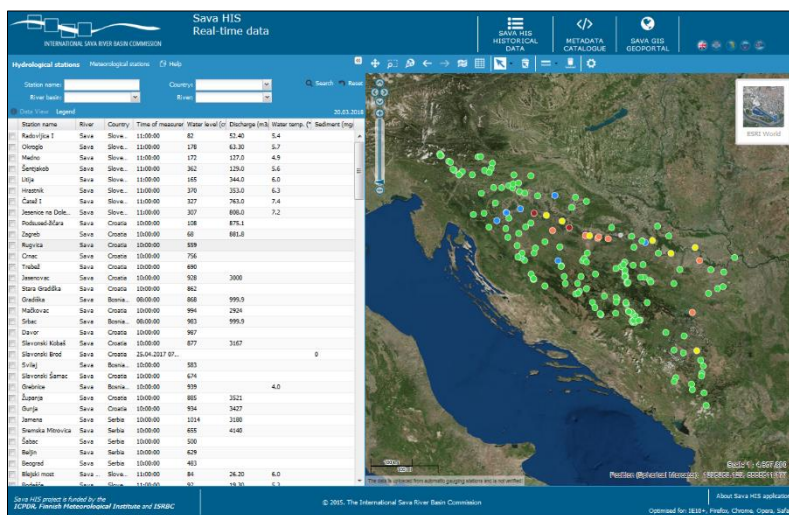

Слика 5. Сава GIS Геопортал (www.savagis.org)

3.2. Хидролошка и метеоролошка питања

У сарадњи са релевантним националним институцијама држава страна (министарства за заштиту животне средине и/или водопривреде, агенције за воде и националне хидрометеоролошке службе (НХМС), Савска комисија је успоставила заједничку платформу *Хидролошки информациони систем за слив реке Саве* (Сава HIS) за размену и коришћење хидролошких и метеоролошких информација и података. Сава HIS, као саставни део Сава GIS, представља алат за прикупљање, архивирање, анализирање и извештавање о хидролошким и метеоролошким подацима о: падавинама, температури ваздуха, висини снега, водостају, протоку, температури воде, мутноћи, као и о неколико статистичких параметара.

Након успостављања, Сава HIS је садржавао податке за свих пет земаља, али само за главне хидролошке (93) и метеоролошке станице (53) које су наведене у *Смерницама за размену хидролошких и метеоролошких података и информација у сливу реке Саве* (2014).

Слика 13. СаваHIS – подаци у реалном времену (www.savahis.org)

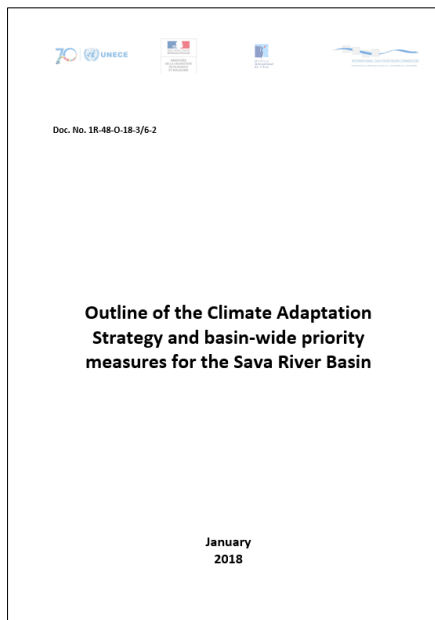
Будући да је подсистем Сава HIS за податке у реалном времену, као ефикасан алат за размену хидрометеоролошких података, укључен у Сава FFWS, Савска комисија је, у сарадњи са конзорцијумом пројекта Сава FFWS, за те потребе унапредила Сава HIS. На бази консензуса свих земаља, број хидролошких (435) и метеоролошких (240) станица укључених у Сава HIS значајно је повећан. Додато је неколико нових функционалности а реплика система је инсталирана на локацији централног *хоста* Сава FFWS-а у Љубљани.

4. Међусекторска и развојна питања

4.1. Прилагођавање на климатске промене

Током извештајног периода дужна пажња је посвећена и питању прилагођења климатским променама. Од новембра 2015. године Савска комисија је потписница *Париског споразума о води и прилагођавању на климатске промене у речним сливовима, језерима и аквиферима*, као необавезујућег документа којим се позива на деловање у области прилагођавања на климатске промене у сливовима, чиме се придружила фамилији од преко 300 влада, међународних организација, донатора, националних и прекограничних организација речних сливова, локалних власти, представника цивилног друштва и предузећа широм света која су потписала *Споразум*.

Током протеклих неколико година успешно је спроведено неколико важних сродних пројеката као што су: *Успостављање везе између планирања управљања ризику од поплава и процене климатских промена у сливу реке Саве*⁴ (2013.) и *План прилагођавања климатским променама за слив Саве*⁵ (2015.). Најновији резултат је припрема *Оквир за израду Стратегије прилагођавања на климатске промене и приоритетне мере за слив реке Саве*⁶, уз подршку Међународне канцеларије за воде (www.iowater.org), у сарадњи са UNECE-ом. Нацрт Оквир израдио је тим међународних и домаћих консултаната, а након консултација са релевантним стручним групама Савске комисије представљен је одабраним заинтересованим странама на радионици⁷ одржаној у Београду у октобру 2017. године. Савска комисија је, у међувремену у фебруару 2018. године, на својој 48. седници примила на знање Оквир као добру основу за израду свеобухватне Стратегије прилагођавања на климатске промене и Акционог плана за слив Саве у блиској будућности.

Слика 7. Насловна страна Оквир

⁴ Доступно на: http://www.savacommission.org/project_detail/17/1

⁵ Доступно на: http://savacommission.org/project_detail/18

⁶ Доступно на: http://www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/peg_rbm/ad.3.1_wm_issues_doc_8_outline_of_the_climate_adaptation_strategy_for_the_sava_rb.pdf

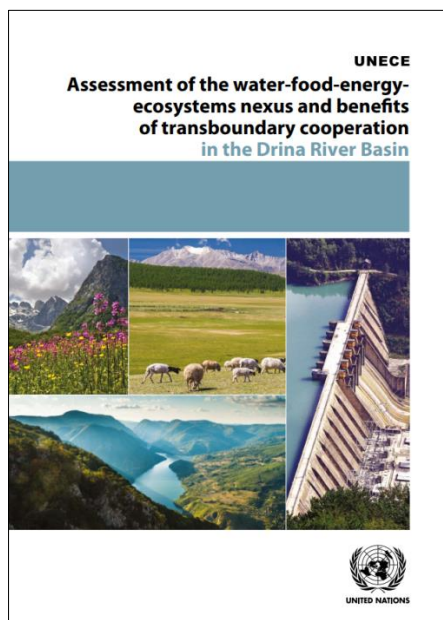
⁷ Детаљи доступни овде: http://savacommission.org/event_detail/8/22/384/1

Процес прилагођења климатским променама обухваћен је и *Заједничким акционим планом за слив реке Саве*, као и са њим повезаном *Заједничком изјавом представника држава страна Оквирног споразума и Црне Горе о Плану активности и кључним тачкама за слив реке Саве као катализатор сарадње у регији*, о којима ће бити више речи у наставку текста.

4.2. Nexus процене у сливу реке Саве

Документ *Усклађивање коришћења ресурса у прекограничним сливовима: процена повезивања сектора вода-храна-енергетика-екосистема у сливу реке Саве* је објавио UNECE 2016. године. Циљ израде тог извештаја био је да се одреде важна питања у вези са међусобном зависношћу система ресурса воде, хране, енергије и екосистема у сливу, као и с тим повезане могућности за унапређење кооперативног и координираног управљања ресурсима у сливу. Уједно су назначене и прилике за побољшање сарадничког и координисаног управљања ресурсима слива и наглашена је важност Оквирног споразума и Савске комисије као важних оквира којим се окупљају разни сектори, што може припомоћи у остваривању у већој мери одрживог развоја и одређивању мера којима би могле да се ублаже напетости повезане с вишеструким потребама прибрежних земаља за заједничким ресурсом.

Након довршетка Сава Nexus-а, слична процена спроведена је и за слив реке Дрине, уз активну подршку и сарадњу Савске комисије и њених стручних тела. Ангажован је мултидисциплинарни тим домаћих и страних стручњака како би одредио кључне везе између енергије, воде, земљишта и ресурса екосистема, као и потенцијална решења како би се обезбедило да се ресурси у сливу развијају и да се њима управља на одржив начин. Завршни извештај *Процена повезаности воде, хране, енергије и екосистема и предности прекограничне сарадње у сливу реке Дрине* је објављен у децембру 2017. године.

Слика 8. Насловна страна *Процене повезивања сектора у сливу реке Дрине*

4.3. Одрживи речни туризам

У складу с Оквирним споразумом, који подстиче одрживи развој у региону (кроз прекограничну сарадњу), одрживи речни туризам већ је на 2. састанку држава страна (у

Београду, 1. јуна 2009. год.) идентификован као подручје у које ваља уложити додатне напоре. Отада је Савска комисија спровела низ активности које су резултирале припремом Прекограничних смерница за екотуризам у сливу реке Саве⁸, припремљених 2013. године, као и спровођењем пројекта Развој прекограничног екотуризма уз коришћење слива реке Саве као угледног примера 2014. године. Осим тога, пројект Екотуризам у мочварним подручјима у сливу реке Дунав (Danube Wets Ecotour) пријављен је у јуну 2017. године на 2. позив за доставу пројектних предлога у склопу Дунавског транснационалног програма за раздобље од 2014. до 2020. године. Пројектни предлог се односи на мања и средње велика мочварна подручја у сливу реке Дунав, с циљем формулисања дугорочног развојног оквира за јачање еко-туризма. Одлука о одобрењу очекује се у пролеће 2018. године.

Додатне досад спроведене активности укључују промоцију локалне традиције и културе, традиционалних јела и пића, као и рукотворина, углавном на догађањима у склопу прослава Дана реке Саве.

Даљи подстицај сарадњи у овом подручју била је припрема Заједничке изјаве о регионалној сарадњи на развоју одрживог туризма у сливу реке Саве коју су у Бледу (Словенија) у јуну 2017. год. потписали представници министарстава надлежних за туризам. Заједничка изјава представља чврсту основу за јачање регионалне сарадње на развоју одрживог туризма у сливу.

Слика 9. Потписивање Заједничке изјаве о регионалној сарадњи на развоју одрживог туризма у сливу реке Саве, Блед (SI), 15. јун, 2017. године

Додатно, договорено је оснивање радне групе (task group, TG) која се састоји од представника туристичког сектора из слива и која има задатак да идентификује и координира пројекте у вези с развојем одрживог туризма на нивоу слива. Та група, којом председава представник Секретаријата Савске комисије, већ је одржала два састанка. На основу тих постигнућа очекује се нови замах сарадње у овом сектору.

4.4. Заједнички акциони план за слив реке Саве

Заједничким акционим планом за слив реке Саве (JPA SRB) усмерава се пут према даљем развоју региона и остварењу веће економске регионалне интеграције. У контексту јавних политика, реч је о активности која произлази из одредби Декларације са 6. састанка држава страна Оквирног споразума (одржаног у Београду 1. јуна 2016. године), као и о директном доприносу процесу Берлин-Беч-Париз-Трст. Заједнички акциони план пружа допринос напорима држава страна и Црне Горе усмереним на

⁸ Смернице су доступне овде: <http://www.savacommission.org/publication>

осигурање одрживог економског развоја и раста у сливу, а осмишљен је као катализатор јачања сарадње у региону. На основу заједничког разумевања реалних користи, а имајући у виду кључне изазове у регионалној економској интеграцији, у плану су идентификована кључна приоритетна подручја (priority areas, PA) за средњорочне активности у сливу реке Саве:

- PA 1: Јачање планирања у сливу реке Саве како би се убрзала улагања;
- PA 2: Побољшање пловности пловног пута реке Саве;
- PA 3: Побољшање управљања поплавама и мониторинга;
- PA 4: Развој одрживог речног туризма; и
- PA 5: Заштита животне средине и прилагођавање климатским променама.

Заједнички акциони план за слив реке Саве припремљен је у пролеће 2017. године, уз подршку Светске банке, а добио је подршку држава страна Савске комисије и Црне Горе кроз *Заједничку изјаву представника држава страна Оквирног споразума и Црне Горе о Плану активности и кључним тачкама за слив реке Саве као катализатору сарадње у региону*⁹, потписану у Бледу (Словенија) 15. јуна 2017. године. Заједнички акциони план за слив реке Саве представља добру платформу за даље активности усмерене на одрживи развој региона.

⁹ Заједничка изјава и акциони план су доступни овде: <https://www.savacommission.org/publication>

5. Правна питања

Оквирним споразумом стварају се добри темељи сарадње у региону у вези с водама на врло амбициозан и свеобухватан начин, који укључује разне секторе управа држава страна, локалне институције, заинтересоване стране и невладине организације. Тиме се побољшава сарадња, свест, знање и капацитет на међусекторским и вишеструким нивоима у свакој држави страни и у регионалном контексту.

У финансијској 2016. години Савска комисија је уложила значајне напоре у изради предлога одређених измена и допуна Оквирног споразума с циљем осигурања додатне ефикасноости у његовом спровођењу изменом поступка доношења планова управљања сливом и ризицима од поплава. Предлог је службено достављен странама на разматрање. Савска комисија и даље чека информације о спремности свих страна за спровођење процеса завршног усклађивања.

Иако се Оквирним споразумом успостављају добри темељи сарадње у региону у вези с водама, сам Оквирни споразум иде и корак даље од тога па са гледишта међународног права представља *pactum de contrahendo* – споразум о обавези склапања додатних протокола. Протоколи уз Оквирни споразум притом имају важну улогу у његовом спровођењу, с циљем усклађивања режима управљања водама у сливу реке Саве на свеобухватан начин. Државе стране досад су склопиле четири протокола, а два су протокола ступила на снагу током извештајног периода: *Протокол о спречавању загађивања вода узрокованог пловидбом уз Оквирни споразум* и *Протокол о управљању наносом уз Оквирни споразум*.

Протокол о спречавању загађивања вода узрокованог пловидбом уз Оквирни споразум усмерен је на спречавање, контролу и смањење загађивања која узрокују пловила, успостављање техничких услова за опремање лучких објеката и других прихватних станица, развој најбољих расположивих техника, информисање, разраду мера одговора у случају загађења и праћење квалитета воде.

Главни циљ *Протокола о управљању наносом уз Оквирни споразум* јеста да омогући успостављање одрживог управљања наносом у сливу путем рада на квалитативним питањима, као што су загађење наноса (укључујући и процену ризика), контрола извора загађења и одлагања загађеног наноса, али и квантитативним питањима, као што су багеровање, контрола ерозије и бујица, таложење наноса у акумулацијама и морфолошке промене. Протоколом се дефинише низ начела одрживог управљања наносом и предложених мера управљања наносом. Уједно се утврђује обавеза израде Плана управљања наносом за слив и прописује садржај Плана.

Протокол о ванредним ситуацијама уз Оквирни споразум садржи неколико циљева који су усмерени на идентификовање опасних активности, њиховог карактера и могућих последица, спречавање и ограничавање опасности, планирање и спремност на ванредне ситуације, одговарајуће системе алармирања и упозоравања компатибилне са већ постојећим системима у сливу, процену ванредних утицаја, спремност на одговор и међусобну помоћ држава страна у случају ванредних ситуација. Савска комисија усвојила је *Нацрт Протокола о ванредним ситуацијама* 2009. године и проследила га државама странама на завршну ревизију. Завршно усклађивање *Протокола* очекује се у јесен 2018. године.

Протокол о прекограничним утицајима уз Оквирни споразум је иницијелно требало да регулише питања у вези са мерама за обезбеђење интегритета водног режима у сливу реке Саве и елиминисање или смањење прекограничних утицаја на воде осталих држава страна услед економских и/или других активности. Међутим, у међувремену су

све државе стране ратификовале *Еспоо конвенцију*, на коју се *Протокол* углавном ослања, па су организована стручна саветовања како би се преиспитала стварна корист од *Нацрта Протокола*. Закључено је да *Протокол* у свом садашњем облику више није неопходан као додатна вредност већ постојећим механизмима. За даља разматрања овог питања Савска комисија је основала радну групу која је одржала први састанак у јануару 2018. године.

Преглед стања у вези са протоколима уз Оквирни споразум дат је у наредној табели.

Табела 1. Преглед стања у вези са протоколима уз Оквирни споразум

Протокол о	Потписан	На снази од
режиму пловидбе	Крањска Гора, 3.децембар 2002.	29. децембар 2004.
спречавању загађивања вода проузрокованог пловидбом	Београд, 1. јун 2009.	8. октобар 2018.
заштити од поплава	Градишка, 1.јун 2010.	27. новембар 2015.
управљању наносом	Брчко, 6.јул 2015.	8. октобар 2018.
ванредним ситуацијама	Завршно усклађивање очекује се током 2018. године	
прекограничним утицајима	Нацрт у разматрању	

6. Финансијска питања

6.1. Буџет

На 44. седници Савске комисије (Загреб, 22. фебруара 2017. год.) донета је одлука о прихватању Буџета Савске комисије за финансијску годину 2017. (1. април 2017. – 31. март 2018. године), у укупном износу од 546,100,00 евра. Прихваћени Буџет састоји се од редовних годишњих доприноса у износу од 515,960.00 евра (односно 128,990.00 евра по земљи) и преноса из Резервног фонда у износу од 10,140.00 евра.

Попис годишњих доприноса држава страна и других примања у Општи фонд, као и попис трошкова током финансијске године 2017. године налазе се у Табели 2. и Табели 3.

Табела 2. Пристигли редовни годишњи доприноси и друга примања за финансијску годину 2017. (у еврима)

<i>Држава страна</i>	<i>Примања у финансијској години 2017.</i>
Босна и Херцеговина	128,990.00 ¹
Хрватска	128,990.00 ²
Србија	128,990.00 ³
Словенија	128,990.00 ⁴
Укупни примљени износ доприноса	515,960.00
Пренос из Резервног фонда	20,000.00 ⁵
Разно	26,233.77 ⁶
Укупни приход Оштег фонда	562,193.77

Напомена: ¹ Допринос је уплаћен 19. маја 2017. год. ² Допринос је уплаћен у два једнака дела, 30. јуна и 2. августа 2017. год. ³ Допринос је уплаћен 7. јуна 2017. год. ⁴ Допринос је уплаћен 14. јуна 2017. год. ⁵ Пренет износ за покривање неочекиваних трошкова. ⁶ Део гранта UNESCO, IUCN-IGAD, IOWater и WBIF/DELTA RES за имплементацију пројеката.

Табела 3. Трошкови по основној намени у финансијској години 2017 (у еврима)

<i>Буџетско поглавље</i>	<i>Расходи¹</i>
Плате и доплате за особље	426.531,35
Текући трошкови	27.604,93
Путни трошкови	16.372,96
Оперативни трошкови	26.797,71
Опрема	2.034,69
Укупни расходи	499.341,64 ²

Напомена: ¹ Износ расхода на дан 31. марта 2018. год. ² У складу са Финансијским правилима Савске комисије, остатак из Оштег фонда биће пребачен у Резервни фонд

Буџетске ставке Оштег фонда упоредиве су са првобитно утврђеним износима, што представља 91% остварења планираног износа.

6.2. Финансирање пројеката и студија у оквиру посебних фондова

Почетна средства Посебног и повереничког фонда у финансијској години 2017. износила су 19.478,00 евра. Додатни приход у овај Фонд у периоду од 1. априла 2017. до 31. марта 2018. године износио је 93.979,64 евра за спровођење следећих пројектних активности:

- Систем прогнозе и упозорења на поплаве у сливу реке Саве (WBIF-DELTARES);
- Радионица о управљању и технологији смањења ризика од поплава: повезивање раног упозоравања и управљања ванредним ситуацијама у сливу реке Саве (UNESCO);
- Оквир за израду Стратегије прилагођавања на климатске промене и приоритетне мере за слив реке Саве (IOWater);
- Активности у склопу студијског путовања пројекта "Јачање прекограничног управљања водом у регији IGAD-а " (IUCN) и
- Успостављање система мониторинга наноса за реку Саву (UNESCO).

За споменуте пројектне активности укупни трошкови Посебног и повереничког фонда током финансијске године 2017. износили су 83.981,36 евра.

6.3. Ревизија финансијског пословања у финансијској години

У складу са Финансијским правилима Савске комисије спроведена је редовна ревизија финансијског пословања Савске комисије у финансијској години 2016. Савска комисија прихватила је *Извештај о ревизији* на својој 47. седници (Загреб, 10.-11. октобар 2017. год.).

7. Сарадња, промотивне активности и укључивање заинтересованих страна

7.1. Сарадња са међународним организацијама и осталим релевантним институцијама

Сарадња Савске комисије са великим бројем међународних организација настављена је током извештајног периода, с посебним нагласком на организације и институције наведене у Члану 5. Оквирног споразума.

Савска комисија је одржала добре контакте и сарадњу са различитим телима Европске уније. Наставила је да активно учествује у спровођењу Стратегије ЕУ за дунавски регион како би се омогућило спровођење пројеката везаних уз Оквирни споразум у оквиру стратегије, као и у процесу израде новог европског правног оквира за професионалне квалификације и стандарде обуке у унутрашњој пловидби. Савска комисија је такође активно учествовала у неколико догађаја и радионица организованих од стране различитих тела Европске уније.

Сарадња са ICPDR-ом и Дунавском комисијом се формално заснива на меморандумима о разумевању, склопљеним са сваком од комисија, који пружају могућности за тесну сарадњу и координацију активности комисија. У извештајном периоду та је координација осигурана кроз узајамно учешће на седницама, састанцима стручних група и осталим догађајима. Процес спровођења *Заједничке изјаве о водећим начелима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу реке Дунав*, који координирају ICPDR, DC и Савска комисија заједно с Европском комисијом, наставио се организовањем 8. састанка о спровођењу *Заједничке изјаве*, чији је домаћин била Савска комисија у Загребу, у септембру 2017. године.

Сарадња с UNECE-ом додатно је интензивирана. Осим учествовања Савске комисије у оквиру тела UNECE-а, организације су сарађивале и у спровођењу *Процена повезивања сектора (Nexus) за реку Дрину*. Заједно с Међународном канцеларијом за воде и француским Министарством еколошке и инклузијске транзиције, UNECE је подржао припрему *Оквира за израду Стратегије прилагођавања на климатске промене и приоритетне мере за слив реке Саве*.

Сарадња са UNESCO-ом је била фокусирана на спровођење пројекта *Према практичним смерницама за одрживо управљање наносом користећи слив реке Саве као угледни пример*. Канцеларија UNESCO-а у Венецији пружила је подршку успостављању система праћења наноса на реци Сави. Поред тога, организована је и прекогранична радионица за обуку на тему Управљање и технологија смањења ризика од поплава: повезивање раног упозоравања и управљања ванредним ситуацијама у сливу реке Саве (у Загребу, од 5. до 7. децембра 2017. године), у сарадњи са Регионалном канцеларијом UNESCO-а за науку и културу у Европи.

Сарадња са институцијама америчке владе додатно је унапређена. У извештајном периоду била је усмерена на даљи развој хидролошких и хидрауличких модела (слива) реке Саве, као и на довршетак прикупљања података LiDAR-ом дуж реке Саве. Влада САД-а такође је донирала информатичку опрему за архивирање LiDAR производа и за опремање *хостинг* локација Система за прогнозу и упозорење на поплаве за слив Саве.

Одржава се сарадња са другим комисијама за пловидбу (нпр. Централном комисијом за пловидбу реком Рајном и Комисијом за реку Мозел) и осталим комисијама за заштиту

река и језера из Европе (нпр. комисијама за заштиту река Рајне, Елбе и Одре). Повећан интерес за рад Савске комисије и пренос искустава је исказан у многим регионима ван слива, нпр. у другим деловима југоисточне Европе, Блиског Истока, Централне Азије и источне Африке.

Такође, постоји континуирана сарадња са регионалним организацијама (OSCE, RCC, REC, GVP-Med, GWP СЕЕ), међународним финансијским институцијама и агенцијама за сарадњу (WB), специјализованим организацијама, удружењима и групама (WMO, GIS Forum), пословним сектором (Coca-Cola) и невладиним организацијама (WWF, EuroNatur, итд.). Поред тога, настављено је и одржавање контаката с дипломатским кором у Републици Хрватској.

7.2. Сарадња са националним институцијама

Током извештајног периода настављена је стална сарадња Савске комисије са националним институцијама одговорним за спровођење *Оквирног споразума*. Уз сарадњу везану за спровођење Оквирног споразума генерално, која је укључивала и учешће представника страна у раду стручних група Савске комисије, посебна пажња је посвећена:

- активностима на развоју Система прогнозе и упозорења на поплаве и *Плана управљања ризицима од поплава* у сливу реке Саве (министарства држава страна надлежна за управљање водама и животну средину и институције одговорне за прогнозу поплава);
- обнова и развој пловидбе на реци Сави (министарства држава страна одговорна за саобраћај унутрашњим пловним путевима);
- припрема регионалних пројеката везаних уз *Оквирни споразум* (сва укључена министарства), и
- припремним активностима на организацији прославе Дана Саве и другим PR активностима везаним уз спровођење Оквирног споразума (министарства, именовани представници држава страна).

Осим са националним институцијама одговорним за спровођење *Оквирног споразума*, сарадња је одржавана и са другим организацијама као што су агенције за воде, хидрометеоролошки заводи држава страна, агенције за унутрашње пловне путеве, лучке капетаније, регистри бродова, регионалне привредне коморе, туристичке организације, факултети и институти који се баве природним и техничким наукама итд. Осим институција страна, одржавана је добра сарадња и са меродавним тијелима Црне Горе.

7.3. Промотивне активности и укључивање заинтересованих страна

Узимајући у обзир значај укључивања заинтересованих страна у оквиру активности Савске комисије и спровођења *Оквирног споразума*, настављена је сарадња са релевантним институцијама, невладиним организацијама и локалним актерима из слива реке Саве током цијелог извештајног периода.

У финансијској години 2017. информације о спровођењу Оквирног споразума пружене су заинтересованим странама и широј јавности путем:

- службене web странице Савске комисије (www.savacommission.org), где су информације о активностима, пројектима и документима стављене на

располагање широј јавности и редовно се ажурирају новим чињеницама и вестима;

- обука и радионица, организованих или коорганизованих од стране Савске комисије;
- *Савског весника*, службеног гласила Савске комисије;
- извештаја и публикација, укључујући ново, ажурирано издање *Албума мостова на реци Сави и њеним пловним притокама*, као и путем различитих плаката и летака;
- доприноса пројектима, билтенима и интернет страницама других организација / институција;
- саопштења и извештаја за медије о догађањима у организацији Савске комисије;
- интернет странице Парламента младих са слива ријеке Саве (<http://sava-youthparliament.com>) и његовог Facebook профила, осмишљеног са циљем да омогући сталну комуникацију са младима и међу младима током целе године;
- прославе Дана Саве 2017.

Активности саветовања спроведене су кроз организовање консултативних радионица, јавних презентација и других састанака са заинтересованим странама (наведених у Додатку V), као и путем консултација на интернет страници Савске комисије, а у вези са процесима као што су:

- први *План управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве*;
- спровођење *Заједничке изјаве о водећим начелима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу реке Дунав*, која се заједнички води од стране Савске комисије, ICPDR-а и Дунавске комисије;
- припрема докумената као што су *Извештај о процени повезаности воде, хране, енергије и екосистема и предности прекограничне сарадње у сливу реке Дрине*.

Активно укључивање заинтересованих страна обезбеђено је првенствено националним телима надлежним за спровођење Оквирног споразума, институцијама / организацијама које имају статус посматрача у Савској комисији, кроз њихово учествовање на састанцима страна, седницама Савске комисије и састанцима њених стручних група. На бази *Критеријума и поступака за доделу статуса посматрача у Савској комисији*, у извештајном периоду је обновљен статус посматрача Регионалном Центру за заштиту животне средине (Мађарска), GWP СЕЕ (Словачка) и фондацији EuroNatur (Немачка).

ДОДАЦИ

ДОДАТАК I. Попис чланова и заменика чланова Савске комисије

Бр.	Име и презиме	Позиција	Институција
Босна и Херцеговина			
1.	Игор Пејић	Члан Савске комисије <i>Председавајући од 27. јуна 2017.</i>	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине
2.	Бошко Кењић	Заменик члана Савске комисије	Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине
Република Хрватска			
3.	Маја Марковчић Костелац	Члан Савске комисије	Министарство мора, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
4.	Елизабета Кос	Заменик члана Савске комисије	Министарство заштите животне средине и енергетике Републике Хрватске
Република Србија			
5.	Наташа Милић	Члан Савске комисије	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Републичка дирекција за воде
6.	Вељко Ковачевић	Заменик члана Савске комисије	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије
Република Словенија			
7.	Митја Брицељ	Члан Савске комисије <i>Председавајући до 27. јуна 2017.</i>	Министарство животне средине и просторног планирања Републике Словеније
8.	Марко Сотлар	Заменик члана Савске комисије	Министарство спољних послова Републике Словеније

ДОДАТАК II. Попис догађаја које је организовала или коорганизовала Савске комисија у финансијској години 2017.

Бр.	Састанак	Датум	Место	Организатор
1.	45. седница Савске комисије	11. април 2017.	Загреб	Савска комисија
2.	2. састанак Управног одбора пројекта <i>Успостављања система прогнозе и упозорења на поплаве у сливу реке Саве</i>	11. април 2017.	Загреб	Светска банка, Савска комисија
3.	Округли сто о Заједничком плану активности за слив реке Саве	12. април 2017.	Загреб	Светска банка, Савска комисија
4.	Почетни састанак на пројекту <i>Успостављање система прогнозе и упозорења на поплаве у сливу реке Саве (FFWS)</i>	26. април 2017.	Загреб	Светска банка, Савска комисија
5.	Студијска посета доносиоца одлука из Јордана, Туниса и Египта о питањима прекограничне сарадње у области вода	27. април 2017.	Загреб	REC, Савска комисија
6.	Састанак са члановима PEG FP у вези са пројектом <i>Израда плана управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве</i>	11. мај 2017.	Љубљана	Светска банка, Савска комисија
7.	6. састанак Парламента младих	2-3. јун 2017.	Београд	Савска комисија
8.	Радионица за испоруку верзије 0.2 Сава FFWS	13.-14. јун 2017.	Љубљана	Светска банка, Савска комисија
9.	46. седница Савске комисије	15. јун 2017.	Блед	Савска комисија
10.	Потписивање Заједничке изјаве о регионалној сарадњи о развоју одрживог туризма у сливу реке Саве	15. јул 2017.	Блед	Савска комисија
11.	Почетни састанак о пројекту <i>Израде плана управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве</i>	5. јул 2016.	Загреб	Светска банка, Савска комисија
12.	31. састанак PEG FP	6. јул 2017.	Загреб	Савска комисија
13.	3. састанак Међународне радне групе за пројект <i>Успостављање система прогнозе и упозорења на поплаве у сливу реке Саве</i>	7. јул 2017.	Београд	Светска банка, Савска комисија
14.	Састанак у вези са координацијом обележавања пловног пута на заједничким секторима БиХ и РХ	29. август 2017.	Сл. Брод	ММПИ НР, Савска комисија
15.	8. састанак за спровођење <i>Заједничке изјаве о водећим начелима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне</i>	13.-14. септембар 2017.	Загреб	Савска комисија, ICPDR, DC

Бр.	Састанак	Датум	Место	Организатор
	<i>средине у сливу реке Дунав</i>			
16.	34. састанак PEG RBM	25.-26. септембар 2017.	Загреб	Савска комисија
17.	Посета делегације Међувладиног тијела за развој афричких држава (IGAD)	25.-27. септембар 2017.	Загреб, Лоњско поље	Савска комисија, IUNC, UNECE
18.	16. састанак PEG GIS	5. октобар 2017.	Загреб	Савска комисија
19.	47. седница Савске комисије	10.-11. октобар 2017.	Загреб	Савска комисија
20.	14. састанак PEG HMI	12. октобар 2017.	Загреб	Савска комисија
21.	4. састанак Међународне радне групе за пројект <i>Успостављање система прогнозе и упозорења на поплаве у сливу реке Саве</i>	13. октобар 2017.	Загреб	Светска банка, Савска комисија
22.	1. састанак основне радне групе за израду плана управљања ризиком од поплава у сливу реке Саве	17. октобар 2017.	Загреб	Савска комисија
23.	Радионица о Оквиру за стратегију прилагођења климатским променама и приоритетне мере за слив реке Саве	23.-24. октобар 2017.	Београд	IOWater, Савска комисија
24.	20. састанак PEG NAV	24.-25. октобар 2017.	Загреб	Савска комисија
25.	Састанак о спровођењу система подршке телима надлежним за безбедност пловидбе (БиХ корисници)	26. октобар 2017.	Брчко	Савска комисија
26.	11. састанак капетана капетанија са ријеке Саве	8.-9. новембар 2017.	Порторож	Савска комисија
27.	3. састанак Управног одбора пројекта <i>Успостављања система прогнозе и упозорења на поплаве у сливу реке Саве</i>	17. новембар 2017.	Загреб	Светска банка, Савска комисија
28.	2. састанак основне радне групе за израду плана управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве	28. новембар 2017.	Загреб	Светска банка, Савска комисија
29.	32. састанак PEG FP	4. децембар 2017.	Загреб	Савска комисија
30.	Радионица за испоруку верзије 0.3 Сава FFWS	12.-13. децембар 2017.	Љубљана	Светска банка, Савска комисија, ARSO

Бр.	Састанак	Датум	Место	Организатор
31.	Прекогранична радионица о управљању и техникама за смањење ризика од поплава: Повезивање раног упозорења са управљањем изненадним ситуацијама у сливу реке Саве	5.-7. децембар 2017.	Загреб	UNESCO, Савска комисија
32.	5. састанак Међународне радне групе за пројект <i>Израда система прогнозирања и упозоравања на поплаве за слив ријеке Саве</i>	13. децембар 2017.	Загреб	Светска банка, Савска комисија
33.	11. састанак <i>ad hoc</i> Финансијске стручне групе	14. децембар 2017.	Загреб	Савска комисија
34.	Округли сто о потреби израде Протокола о прекограничним утицајима	16. јануар 2018.	Загреб	Савска комисија
35.	17. састанак <i>ad hoc</i> Правне стручне групе	16. јануар 2018.	Загреб	Савска комисија
36.	Састанак Секретаријата ICPDR и Савске комисије	18. јануар 2018.	Грац	ICPDR, Савска комисија
37.	35. састанак PEG RBM	23.-24. јануар 2018.	Загреб	Савска комисија
38.	6. састанак Управног одбора за праћење и координацију спровођења пројекта обнове и развоја саобраћаја и пловидбе на пловном путу реке Саве	25. јануар 2018.	Загреб	Савска комисија
39.	6. састанак Међународне радне групе за пројект <i>Израда система прогнозирања и упозоравања на поплаве за слив ријеке Саве</i>	13. фебруар 2018.	Загреб, web	Светска банка, Савска комисија
40.	48. седница Савске комисије	20.-21. фебруар 2018.	Загреб	Савска комисија
41.	3. састанак основне радне групе за израду плана управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве	23. фебруар 2018.	Београд	Светска банка, Савска комисија
42.	Радионица о испоруци верзије 1.0 Сава FFWS	26.-28. фебруар 2018.	Београд	Светска банка, Савска комисија
43.	Састанак са директорима хидрометеоролошких завода савских држава	2. март 2018.	Загреб	Савска комисија
44.	17. састанак PEG GIS	12.-13. март 2018.	Загреб	Савска комисија
45.	4. састанак Управног одбора пројекта <i>Успостављања система прогнозе и упозорења на поплаве у сливу реке Саве</i>	14. март 2018.	Загреб	Светска банка, Савска комисија

Бр.	Састанак	Датум	Место	Организатор
46.	Обука крајњих корисника Сава FFWS	19.-23. март 2018.	Сарајево	Светска банка, Савска комисија
47.	Напредна обука крајњих корисника Сава FFWS	26.-29. март 2018.	Загреб	Светска банка, Савска комисија
48.	2. састанак радне групе (TG) за развој одрживог туризма	26. март 2018.	Загреб	Савска комисија

ДОДАТАК III. Попис пројеката у вези са Оквирним споразумом који су спроведени, у току или покренути у финансијској 2017. години

Назив пројекта	Статус	Напомена о статусу/ период спровођења	Водећи партнер(и) / консултант	Буџет (к€а)	Извор финансирања
Према практичним смерницама за одрживо управљање наносом уз коришћење слива реке Саве као угледног примера	У току	Започео у априлу 2012; Завршени кораци: 1. SSM курс-1. део; 2. Примјена смерница: У току; 3. SSM курс, 2. део - У току изнајмавање средстава 4. Наставак примене смерница – још није започео 5. Завршна радионица – планирано након завршетка претходних корака	UNESCO, Савска комисија	225.0	UNESCO, Sed-Net
Процена повезивања сектора вода-храна-енергетика-екосистеми и корист од прекограничне сарадње у области вода у сливу реке Дрине	Спроведен	април 2016. - децембар 2017.	UNECE	~ 300.0	UNECE
2. фаза подршке Владе SAD-а активностима моделирања поплава у сливу реке Саве (укључујући пројект Сава LiDAR и набавку IT опреме)	У току	Започео у децембру 2014; Хидролошки модел, LiDAR подаци, IT опрема достављени државама странама; Израда хидрауличког модела у току, очекивани завршетак јул 2018.	USACE, Савска комисија	N/A	Владе SAD
Унапређење заједничких активности на управљању поплавама у сливу реке Саве	Израда плана управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве - Sava FRMP	У току	Започео у марту 2017; Припремна фаза завршена; Нацрт документа о садржају Сава FRMP, пратећи документи, дизајн базе података FRMP модула у току	2,000.0	Светска банка путем WBIF
	Израда система прогнозе и упозорења на поплаве у сливу реке Саве - Sava FFWS	У току	Започело у јуну 2016. Припремна фаза завршена; Верзије 0.1, 0.2 и 0.3 имплементирани; Верзија 1.0 испоручена; Надградња СаванИС-а довршена; Радионица и обука корисника спроведени;		

Назив пројекта		Статус	Напомена о статусу/ период спровођења	Водећи партнер(и) / консултант	Буџет (к€а)	Извор финансирања
			Тестирање верзије 1.0 у току; Процес консултација о организацији пост-пројекта у току;			
Обнова пловног пута реке Саве на сектору Јаруге – Нови Град		Тендерска процедура за израду Студије о процени утицаја на животну средину и пројектну документацију у току	децембар 2017 - фебруар 2020		648,8	ЕС (CEF HR)
Имплементација RIS-а на реци Сави		У току	У Србији имплементирано	Пловпут, РС	~ 1,100.0	ЕС
			У Хрватској имплементација довршена у 2016.	RGO комуникације, HR	1,360.0	ЕС (IPA HR)
			У БиХ, прикупљање средстава у току		240.0	HR
Оквир за стратегију прилагођења климатским променама за слив реке Саве		Сprovedен	март–октобар 2017.	Индивидуални консултант	~ 34	UNECE, IOWater

ДОДАТАК IV. Попис планираних пројеката везаних уз Оквирни споразум

Бр.	Назив пројекта	Трајање	Доступна документација / статус	Буџет (к€)	Могући извори финансирања	Планирани почетак спровођења
Развој пловидбе						
1	Грађевински радови за обнову пловног пута реке Саве	5-6 година	Изналажење средстава за израду главног пројекта у току	~ 85,000	IPA, WB, EBRD	По завршетку израде главног пројекта
2	Успостављање система за прикупљање, обраду и одлагање опасног и бродског отпада на реци Сави	~ 5 година	Идејни пројект доступан	~ 4,000	IPA, IPF	
Управљање ријечним сливом						
3	Оцена биоразноврсности и еколошког статуса наноса, воде и биота у сливу реке Саве	2 године	Предлог пројекта доступан; добио писмо препоруке у склопу EUSDR PA4; „Брзи почетак“ пројекта STAWA, финансиран у склопу пројекта ‘START – фонда за финансирање пројеката Дунавског региона’, завршио у фебруару 2016. Целовити пројектни предлог ће бити израђен по објави позива за пројект	1,490	EU фондови (нпр. DTP), GEF	Спреман за спровођење чим се обезбеде средства
4	Према одрживом управљању наносом у сливу реке Саве	~ 2.5 године	Идејни пројект добио писмо препоруке у склопу EUSDR PA4	~ 1,500	EU фондови (нпр. DTP), GEF	
5	Заштита и одрживо коришћење водних ресурса из алувијалних аквифера слива ријеке Саве	~ 2 године	Идејни пројект добио писмо препоруке у склопу EUSDR PA4	~ 1,500	EU фондови (нпр. DTP), GEF	
6	Развој техничке основе за међународно планирање управљања речним сливом у сливу реке Саве: Иновативно попуњавање празнина у прекограничном управљању водама	~ 2.5 године	Пројектна идеја укључена је као фаза бр.8 у Плану активности 2 Приоритетне области 4 Дунавске стратегије. Предлог пројекта је у припреми и биће достављен ЕЕА и Норвешком грант фонду до 01. јула 2018. године	~ 2,010	EU фондови, GEF, ЕЕА и Норвешки грант фонд	јун 2019

Бр.	Назив пројекта	Трајање	Доступна документација / статус	Буџет (к€)	Могући извори финансирања	Планирани почетак спровођења
Управљање поплавама						
7	Ефикасне, иновативне и регионално усклађене националне процедуре упозорења о поплавама у сливу реке Саве - SAVA WAPROC	3 године	Предлог пројекта је у припреми и биће достављен ЕЕА и Норвешком грант фонду до 01. јула 2018. године	~ 2,220	ЕЕА и Норвешки грант фонд	Јун 2019
Спречавање и контрола акцидената						
8	План нзаштите и спашавања у случају загађења вода у сливу реке Саве	2.5 године	Предлог пројекта доступан; добио писмо препоруке у склопу Приоритетне области 5 Дунавске стратегије; Пројектни предлог аплициран на 1. и 2. позив DTP-а	1,400	EU фондови (нпр. DTP), GEF	Спреман за спровођење чим се обезбеде средства
Управљање информацијама						
9	Израда нових модула СаваGIS Геопортала (пловидба, спречавање акцидената, нанос) и надградња функционалности (DSS)	~ 3 године	Сажетак пројекта доступан Идејни пројект укључен као <i>фаза бр. 5</i> у Плану активности 3 („Подршка системима за прикупљање података које је развио ICPDR“) у склопу Приоритетне области 4 Дунавске стратегије.	~ 300	EU фондови, GEF, Швајцарска агенција за развој	Спреман за спровођење чим се обезбеде средства
Хидролошка и метеоролошка питања						
10	Хидролошка студија за слив реке Саве	2.5 године	Доступан детаљан програм (ToR); добила писмо препоруке у склопу Приоритетне области 4 Дунавске стратегије	~ 1,250	EU фондови (нпр. DTP)	Спреман за спровођење чим се обезбеде средства
Развој речног туризма						
11	Мастер план за развој наутичког туризма за слив реке Саве	~ 1 године	Сажетак пројекта доступан	500 - 1,000	EU фондови (нпр. DTP)	
12	Успостава понгонске мреже за туристичка пловила дуж реке Саве	~ 1 године	Предлог пројекта доступан	~ 500	EU фондови (нпр. DTP)	Спреман за спровођење чим се

Бр.	Назив пројекта	Трајање	Доступна документација / статус	Буџет (к€)	Могући извори финансирања	Планирани почетак спровођења
						обезбеде средства
13	Мастер план за развој екотуризма за слив реке Саве	~ 1 године	Смернице за прекогранични екотуризам у сливу реке Саве“ - доступне; техничка помоћ за припрему даљих корака (<i>Sava Ecotour</i>) - завршена; Предлог пројекта за <i>Мочварни екотуризам у сливу реке Дунав</i> – поднет у оквиру 1. и 2. позива за ДТР.	~ 500	ЕУ фондови (нпр. ДТР)	
14	Развој бициклистичких стаза дуж реке Саве	/	Предлог пројекта за Фазу 1 (развој иницијалног концепта) доступан; Пројектни предлог за цели пројект поднет у оквиру 1. и 2. позива за ДТР	~ 75 (Фаза 1)	ЕУ фондови (нпр. ДТР)	Спреман за спровођење (Фаза 1) чим се обезбеде средства
15	Иновација Дунавског Ecotour-а	2.5 године	Пројектни предлог у припреми и биће достављен ЕЕА и Норвешком грант фонду до 1. јула 2018.	~ 1,200	ЕЕА и Норвешки грант фонд	јун 2019

ДОДАТАК V. Преглед активности у склопу прославе Дана Саве 2017. године

Главни догађај организован у склопу обележавања Дана Саве био је шести састанак Парламента младих из слива реке Саве одржан у Београду 2. и 3. јуна 2017. године. Учествовало је 60 ученика и њихових професора из 9 средњих школа из Словеније, Хрватске, Србије и Босне и Херцеговине. Школе су одабране на основу конкурса под називом “Утицај климатских промена на живот у сливу реке Саве”. Учесници су расправљали како млади људи могу утицати на ублажавање и прилагођење климатским променама. Савска комисија, WWF и Млади истраживачи из Србије су модерирали рад у групама. На пленарном делу, ученици су разматрали и дефинисали главне поруке са састанка Парламента младих 2017. године које се могу сажети у реченици: **Припадај и информиши!**

Организацију Парламента су помогли UNDP и Coca Cola.

Слика 10. Парламент младих 2017

Бледски фестивал вода одржан је 15. и 16. јуна 2017. године, уз 46. седницу Савске комисије. Окупио је различите организације, међународне стручњаке, активисте, филмске уметнике, привреду, политику, школе и ширу јавност. Главни циљ фестивала био је да се понуде савремена решења и да их се интегрише у систем, чиме се повећава животни стандард и унапређује привреда. Првог дана представљене су активности Савске комисије, а Словенија је предала председавање Савском комисијом Босни и Херцеговини за следеће три године. Високи представници страна Оквирног споразума потписали су *Заједничку изјаву о регионалној сарадњи на развоју одрживог туризма у сливу реке Саве*.

Осим догађаја које је организовала Савска комисија, бројне активности су се одвијале у склопу националних пројеката држава страна, у којима је Савска комисија била укључена као партнер или као гост, на пример “*Лијена наша Сава*” (<https://www.lijepanasasava.hr/>) у Хрватској или „*Mojareka.si*“ (<https://www.mojareka.si/>) у Словенији. Добра сарадња између Савске комисије и организатора догађаја на националном и локалном нивоу, резултирала је добром интеракцијом међу активностима у државама са активностима Савске комисије.

ДОДАТАК VI. Попис скраћеница

AEWS	Систем раног упозоравања на опасност од акцидентата Accident Emergency Warning System
ARSO	Агенција за заштиту животне средине Републике Словеније Agencija Republike Slovenije za okolje
BA или BiH	Босна и Херцеговина
CCNR	Централна комисија за пловидбу Рајном Central Commission for Navigation on the Rhine
CEVNI	Европски правилник за унутрашње водне путеве European Code for Navigation
CESNI	Европски комитет за израду стандарда у области унутрашње пловидбе European Committee for drawing up standards in the field of inland navigation
DC	Дунавска комисија Danube Commission
DTP	Програм сарадње на Дунаву Danube Trans-cooperation Programme
EBRD	Европска банка за обнову и развој European Bank for Reconstruction and Development
EC	Европска комисија European Commission
EG	Стручна група Expert group
Espoo Convention	Конвенција о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context
EU	Европска унија European Union
EUSDR	Стратегија ЕУ-а за дунавски регион EU Strategy for the Danube Region (Danube Strategy)
FASRB	Оквирни споразум о сливу реке Саве Framework Agreement on the Sava River Basin
FFWS	Систем за прогнозу и упозорења на поплаве Flood Forecasting and Warning System
FIN	Финансијска питања Financial (issues)
FP	Заштита од поплава Flood Prevention
FRM	Управљање ризицима од поплава Flood Risk Management
FRMP	План управљања ризицима од поплава Flood Risk Management Plan
FY	Финансијска година Financial Year
GEF	Глобални фонд за животну средину Global Environment Facility

GIS	Географски информациони систем Geographic Information System
GWP CEE	Регионално партнерство Глобалног партнерства за воде за Средњу и Источну Европу Regional Partnership of GWP for Central and Eastern Europe
GWP-Med	Средоземно регионално партнерство Глобалног партнерства за воде Mediterranean Regional Partnership of GWP
HIS	Хидролошки информациони систем Hydrological Information System
HM(I)	Хидролошка и метеоролошка (питања) Hydrological and Meteorological (issues)
HR	Република Хрватска
ICPDR	Међународна комисија за заштиту реке Дунав International Commission for the Protection of the Danube River
IOWater	Међународна канцеларија за воде International Office for Water
IPA	Инструмент предприступне помоћи Instrument for Pre-Accession Assistance
ISRBC	Међународна комисија за слив реке Саве International Sava River Basin Commission
LiDAR	Светлосна детекција и рангирање (оптички или ласерски радар) Light Detection and Ranging
ME	Црна Гора Montenegro
NAV	Пловидба Navigation
NGO	Невладина организација Non-Governmental Organization
HXMC	Национална хидрометеоролошка служба National Hydro-Meteorological Service
NL	Холандија The Netherlands
OSCE/ОЕБС	Организација за европску безбедност и сарадњу Organization for Security and Cooperation in Europe
PA	Приоритетна област Priority Area
PEG	Стална стручна група Permanent Expert Group
PIAC	Главни међународни центар за узбуђивање Principal International Alert Centre
PR	Односи с јавношћу Public Relations
RBM	Управљање речним сливом River Basin Management
RBMP	План управљања речним сливом River Basin Management Plan
RCC	Регионални савет за сарадњу Regional Cooperation Council
REC	Регионални центар заштите животне средине Regional Environmental Center

RIS	Речни информациони сервиси River Information Services
RS	Република Србија
SEE	Југоисточна Европа South East Europe
SI	Република Словенија
SRBA	Анализа слива реке Саве Sava River Basin Analysis
SWMI	Значајна питања управљања водама Significant Water Management Issues
ToR	Пројектни задатак Terms of Reference
UNECE	Економска комисија Уједињених нација за Европу United Nations Economic Commission for Europe
UNESCO	Организација Уједињених нација за образовање, науку и културу United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
U.S.	Сједињене Америчке Државе United States (of America)
USACE	Инжењерски корпус Војске Сједињених Америчких Држава United States Army Corps of Engineers
JPA SRB	Заједнички акциони план за слив реке Саве Joint Plan of Action for the Sava river Basin
WB	Светска банка World Bank
WBIF	Оквир за инвестиције на Западном Балкану Western Balkans Investment Framework
WMO	Светска метеоролошка организација World Meteorological Organization
WWF	Светски фонд за природу World Wide Fund For Nature